

«ПОҚ-тың жоғарғы оқу орнына қанағаттануы» социологиялық зерттеу нәтижелері бойынша сараптамалық есеп 2018-2019 оқу жылы

«Сырдария» университетінде мониторинг жүргізу бойынша ағымдағы оқу жылына арналған жұмыс жоспарына сәйкес 19-21 қараша күндері университеттің оқытушыларының арасында социологиялық сауалнама жүргізілді. Сауалнамаға 95 респондент қатысты.

Зерттеу мақсаты университет профессорлық-оқытушылық құрамының оқу орнындағы жұмысына қанағаттану деңгейін анықтау болып табылады. Сондай-ақ, зерттеу барысында олардың материалды және әлеуметтік-психологиялық жағдайларын талданып, кафедралар мен факультеттердің моральді-психологиялық климаты суреттеледі.

Сауалнама сұрақтарын сараптауға көшетін болсақ, сауалнамаға қатысқан респонденттердің осы оқу орнындағы жұмыс жасау тәжірибесі төмендегі кестеде көрсетілген.

Кесте 1.

1. Осы ЖОО-дағы Сіздің жұмыс тәжірибеңіз?

Жауаптар	Респонденттер саны	%
1) 10 жылдан көп	42	44,2
2) 4-10 жыл	28	29,5
3) 1-3 жыл	20	21
4) 1 жылдан аз	5	5,3

«ЖОО мен оқытушылардың студенттермен жұмыс жасау барысында, Сіздің пікіріңізше, негізгі міндеттер болып табылатындар?» - деген сұраққа респонденттер келесі пікірлерді маңызды деп атап өтті

(Кесте 2).

2. ЖОО оқытушысы мамандығына деген көзқарасыңыз?

Жауаптар	Респонденттер саны	%
1) Мамандық өте ұнайды	93	98
2) мамандыққа ықпалсыз қараймын	2	2

Кесте 2.

3. ЖОО мен оқытушылардың студенттермен жұмыс жасау барысындағы негізгі міндеттері

Жауаптар	Респонденттер саны	%
1) Оқу пәні бойынша студенттерге білім беру.	45	47,4
2) Студенттердің мәдени деңгейін арттыру	14	14,7
3) Студенттердің таным қабілеттері мен қызығушылықтарын дамыту	27	28,4
4) Студенттердің базалық біліктілігін қалыптастыру	26	27,3
5) Жоғары білікті маман дайындау	59	62,1
6) Ғылым негіздерін беру	10	10,5
7) Студенттердің блсенді азаматтық ұстанымдарын тәрбиелеу	4	4,2
8) Студенттерді қоршаған шындықты саналы және сыни тұрғыдан қабылдауға үйрету	10	10,5
9) Олардың шығармашылық қабілеттерін дамыту	19	20
10) Өз бетінше жетілуге және білім алуға ұмтылысын қалыптастыру	15	16
11) Оларды қоғам мен мамандығында жетістікке жететін бейімділікке дайындау	12	13

Респонденттер атап көрсеткендей, «ЖОО мен оқытушылардың студенттермен жұмыс жасау барысындағы ең негізгі міндеттерінің қатарына оқу пәні бойынша студенттерге білім беру-47,4%, жоғары білікті маман дайындау - 59%, студенттердің таным қабілеттері мен қызығушылықтарын дамыту- 28,4% құрады.

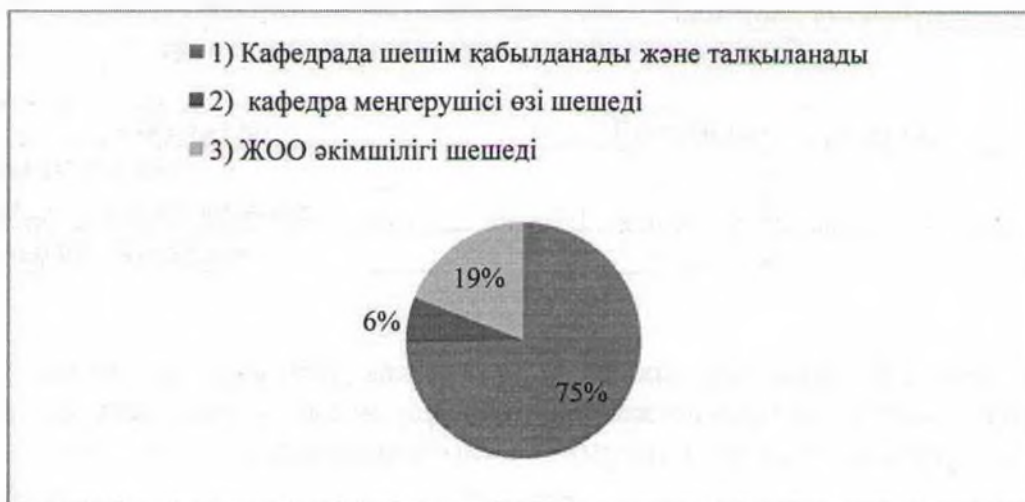
4. «Сіздің ЖОО-да мадақтау процесі қалай іске асырылады, оның ашықтығы мен әділдігі қандай?»

Жауаптар	Респонденттер саны	%
1) Кафедрада шешім қабылданады және талқыланады	71	75
2) кафедра меңгерушісі өзі шешеді	6	6
3) ЖОО әкімшілігі шешеді	18	19

Сауалнаманың «Сіздің ЖОО-да мадақтау процесі қалай іске асырылады, оның ашықтығы мен әділдігі қандай?» - деген сұрағына респонденттердің 75%-«кафедрада шешім қабылданады және талқыланады» -деп жауап берсе, бұл мәселені «кафедра меңгерушісінің өзі шешеді» деп 6%-ы деп атап өтті, ал 19%- бұл мәселені «ЖОО әкімшілігі шешеді»-деп көрсетті(Диаграмма 1).

Диаграмма 1.

ЖОО-да мадақтау процесі қалай іске асырылады, оның ашықтығы мен әділдігі

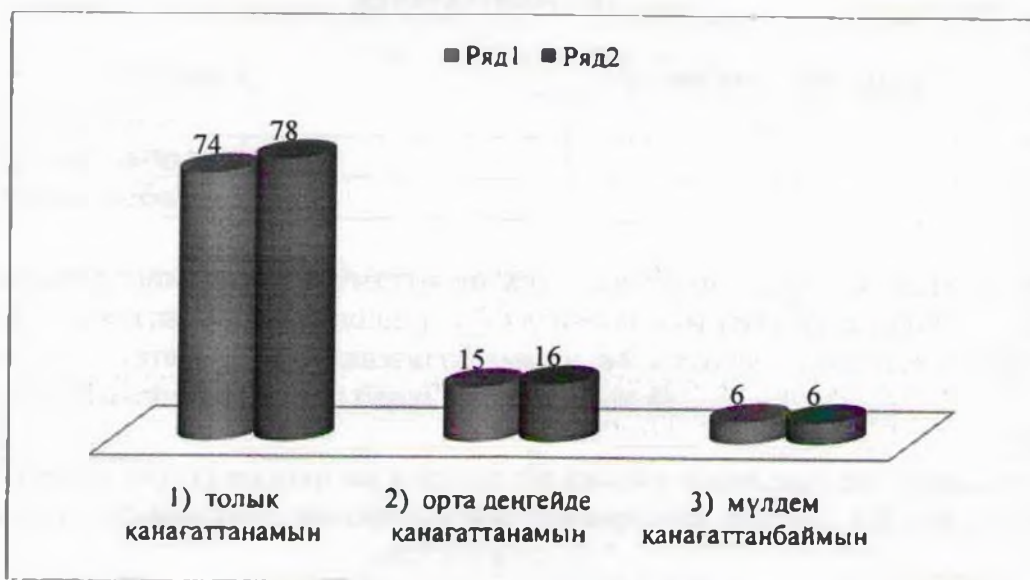
5.«Сіз ЖОО-да оқытушыларды моральді түрде (түрлі алғысхаттар, мерейтоймен құттықтау, т.б.) мадақтау процесіне қаншалықты қанағаттанасыз?»

Жауаптар	Респонденттер саны	%
1) толық қанағаттанамын	74	78
2) орта деңгейде қанағаттанамын	15	16
3) мүлдем қанағаттанбаймын	6	6

«Сіз ЖОО-да оқытушыларды моральді түрде (түрлі алғысхаттар, мерейтоймен құттықтау, т.б.) мадақтау процесіне қаншалықты қанағаттанасыз?» - деген сұраққа респонденттердің 78 %-«толық қанағаттанамын», 16%- «орта деңгейде қанағаттанамын», 6%- «мүлдем қанағаттанбаймын» - деп жауап берді. (Диаграмма 2).

Диаграмма 2.

Сіз ЖОО-да оқытушыларды моральді түрде (түрлі алғысхаттар, мерейтоймен құттықтау, т.б.) мадақтау процесіне қаншалықты қанағаттанасыз?

6 «Сіз ЖОО-да оқытушыларды материалды түрде (сыйақы, үстемақы, т.б.) мадақтау процесіне қаншалықты қанағаттанасыз?»

Жауаптар	Респонденттер саны	%
1) толық қанағаттанамын	72	76
2) орта деңгейде қанағаттанамын	21	22
3) мүлдем қанағаттанбаймын	2	2

«Сіз ЖОО-да оқытушыларды материалды түрде (сыйақы, үстемақы, т.б.) мадақтау процесіне қаншалықты қанағаттанасыз?» - деген сұраққа респонденттердің 22%-ы «орта деңгейде қанағаттанамын», 76%-«толық қанағаттанамын», 2%-«мүлдем қанағаттанбаймын»- деп жауап берді. (Диаграмма 3).

Диаграмма 3.

.Сіз ЖОО-да оқытушыларды материалды түрде (сыйақы, үстемақы, т.б.) мадақтау процесіне қаншалықты қанағаттанасыз?

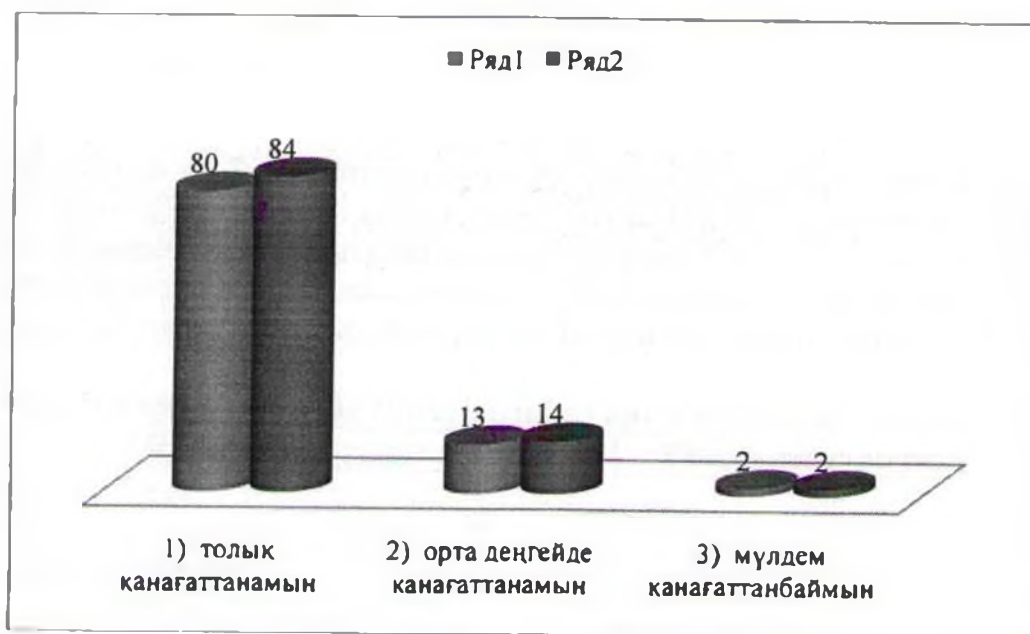
7. Сіз ЖОО-да оқытушыларды әлеуметтік қолдау шараларына (түрлі өмірлік: психологиялық, отбасылық, денсаулық жағдайларында қолдау, т.б.) қаншалықты қанағаттанасыз?

Жауаптар	Респонденттер саны	%
1) толық қанағаттанамын	80	84
2) орта деңгейде қанағаттанамын	13	14
3) мүлдем қанағаттанбаймын	2	2

«Сіз ЖОО-да оқытушыларды әлеуметтік қолдау шараларына (түрлі өмірлік: психологиялық, отбасылық, денсаулық жағдайларында қолдау, т.б.) қаншалықты қанағаттанасыз?» - деген сұраққа респонденттердің 14%-«орта деңгейде қанағаттанамын», 84%-«толық қанағаттанамын», 2%-«мүлдем қанағаттанбаймын»- деп жауап берді. (Диаграмма 4).

Диаграмма 4.

Сіз ЖОО-да оқытушыларды әлеуметтік қолдау шараларына (түрлі өмірлік: психологиялық, отбасылық, денсаулық жағдайларында қолдау, т.б.) қаншалықты қанағаттанасыз?

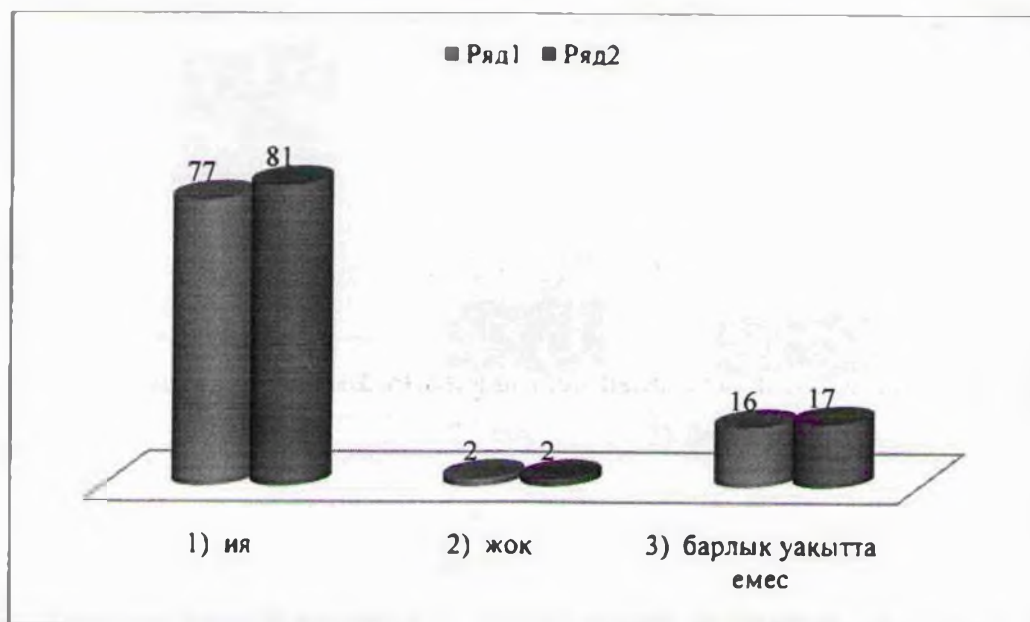
12. «Сабақтардың түрлеріне қарай кафедрадағы педагогикалық жүктемені бөлу Сізді қанағаттандырады ма?»

Жауаптар	Респонденттер саны	%
1) ия	77	81
2) жоқ	2	2
3) барлық уақытта емес	16	17

Зерттеудің «Сабақтардың түрлеріне қарай кафедрадағы педагогикалық жүктемені бөлу Сізді қанағаттандырады ма?» - деген сұрағына сұралғандардың басым бөлігі, яғни 74%- «ия» деп жауап берсе, 24%-ы«барлық уақытта емес», ал «2%-жоқ деп жауап берді(Диаграмма5).

Диаграмма 5.

«Сабақтардың түрлеріне қарай кафедрадағы педагогикалық жүктемені бөлу Сізді қанағаттандырады ма?»

Ал ЖОО қатысуымен Өз біліктілігіңізді арттырудың жиілігі қандай?- деген сұраққа респонденттердің жауаптары төмендегі кестеде көрсетілген (Кесте 6). Көрсетілген кестеден байқағанымыздай, университеттегі оқытушылардың біліктіліктерін арттыру ісі жолға қойылған. Оған ЖОО оқытушыларының соңғы 5 жылдағы алыс және жақын шет елдер мен Қазақстанның беделді оқу орындарына барып, өз біліктіліктерін жетілдіріп келгендері дәлел.

Кесте 6.

ЖОО қатысуымен Өз біліктілігіңізді арттырудың жиілігі қандай?

Жауаптар	Респонденттер саны	%
1) 5 жылда 1 рет	20	21
2) 3 жылда 1 рет	34	35
3) Бекітілген кесте бойынша	41	44

Сауалнаманың келесі сұрақтары оқытушы қызметінің психологиялық қырларын (талап-тілектері, қолдау табуы, құрметтелуі, т.б.) сипаттап көрсетеді.

15. «ЖОО-ның беделін арттыруға қосқан үлесіңізді ЖОО дұрыс бағалайды деп ойлайсыз ба?»

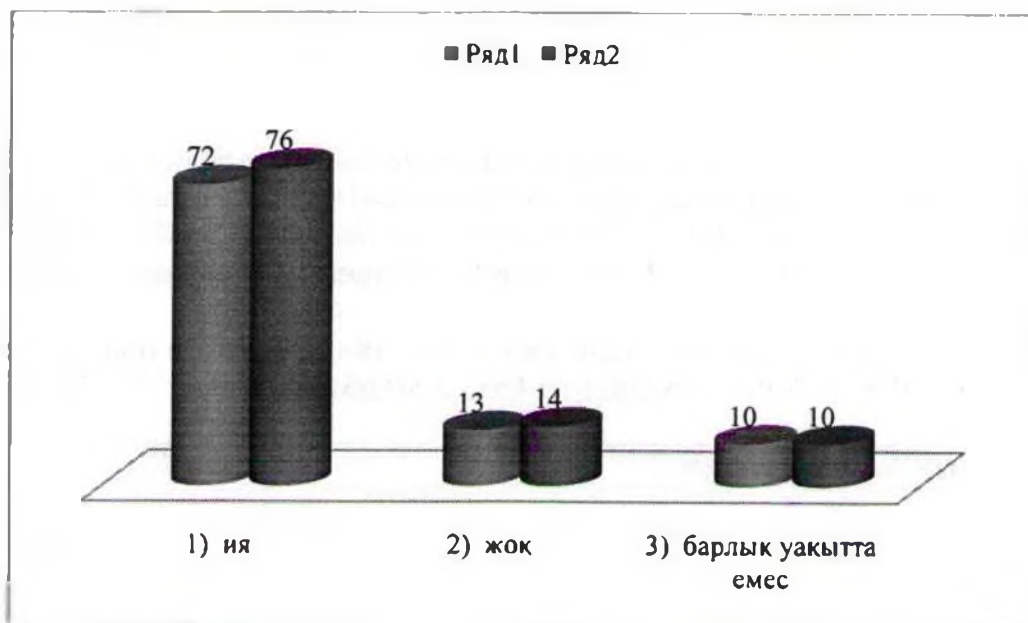
Жауаптар	Респонденттер саны	%
4) ия	72	76
5) жоқ	13	14
6) барлық уақытта емес	10	10

Мысалы, «ЖОО-ның беделін арттыруға қосқан үлесіңізді ЖОО дұрыс бағалайды деп ойлайсыз ба?» - деген сұраққа сұралғандардың 76 %- «иә» деп жауап берсе, 14%- «жоқ» деп ал, 10%-«барлық уақытта емес» деп жауап берді. (Диаграммаб).

Диаграммаб.

«ЖОО-ның беделін арттыруға қосқан үлесіңізді ЖОО дұрыс бағалайды деп ойлайсыз ба?»

«ЖОО-ның беделін арттыруға қосқан үлесіңізді ЖОО дұрыс бағалайды деп ойлайсыз ба?»

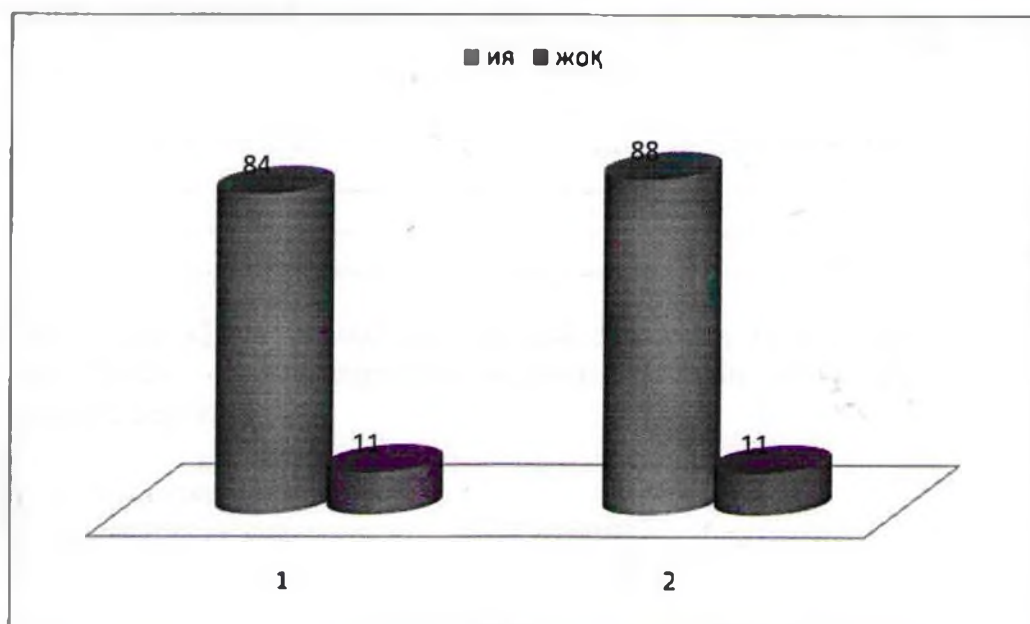
16. ЖОО-ның ұжымында «команда», «корпоративтік рух» деген ұғымдар бар ма?

Жауаптар	Респонденттер саны	%
ия	84	88
жоқ	11	11

Ал, ЖОО-ның ұжымында «команда», «корпоративтік рух» деген ұғымдар бар ма?- деген сұраққа сұралғандардың 88%-«иә» деп, 11%-«жоқ» деп жауап берген. (Диаграмма7).

Диаграмма7.

ЖОО-ның ұжымында «команда», «корпоративтік рух» деген ұғымдар бар ма?

18. «ЖОО әкімшілігі оқытушылардың қоғамның: аймақтың, қаланың, облыстың, республиканың өміріне қатысуына ынта білдіруін қалай бағалайды (мәдени ортаны құру, шығармашылық байқаулар мен көрмелерге, қайырымдылық бағдарламаларына т.б. қатысуын)?»

Жауаптар	Респонденттер саны	%
1) Жақсы, мадақтаумен ескереді	78	82
2) Нашар	6	6
3) мүлдем ескермейді	11	12

«ЖОО әкімшілігі оқытушылардың қоғамның, аймақтың, қаланың, облыстың, республиканың өміріне қатысуына ынта білдіруін қалай бағалайды (мәдени ортаны құру, шығармашылық байқаулар мен көрмелерге, қайырымдылық бағдарламаларына т.б. қатысуын)?» - деген сұраққа сұралғандардың 82%-ы «жақсы», мадақтаумен ескереді 6%-ы «нашар», 12%-ы «мүлдем ескермейді» деп жауап берді.

19. «Оқытушылардың еңбек жағдайы мен еңбек ақы мәселелері туралы шағымдарына әкімшілік қалай қарайды?»

Жауаптар	Респонденттер саны	%
Бірқалыпты, бәрін мұқият түсіндіреді	73	77
Наразылық танытады	2	2
немқұрайлы	20	21

«Оқытушылардың еңбек жағдайы мен еңбек ақы мәселелері туралы шағымдарына әкімшілік қалай қарайды?» - деген сұраққа сұралғандардың 67,4%-ы «бірқалыпты, бәрін мұқият түсіндіреді» деп жауап берді, ал 27,4%-ы «немқұрайлы», ал 5,2%-ы «наразылық танытады» - деп жауап берген.

20. «Сіздің ЖОО ұжымының психологиялық климатын қалай бағалайсыз?»

Жауаптар	Респонденттер саны	%
жақсы	68	72
орташа	24	25
шиеленіскен	3	3

«Сіздің ЖОО ұжымының психологиялық климатын қалай бағалайсыз?» - деген сұраққа респонденттердің 72%- «жақсы», 25%- «орташа» деп жауап берген

21. «Егер жұмыс орныңызды ауыстыру мүмкіндігі туса, қайтадан осы ЖОО-ны таңдар ма едіңіз?»

Жауаптар	Респонденттер саны	%
ия	71	75
жоқ	4	4
білмеймін	20	21

Сауалнаманың соңғы «Егер жұмыс орныңызды ауыстыру мүмкіндігі туса, қайтадан осы ЖОО-ны таңдар ма едіңіз?» - деген сұрағына респонденттердің 65%- «иә», 22%-«жоқ», 13%- «білмеймін» - деп жауап берген.

Сапа менеджменті, аккредиттеу және
мониторинг бөлімінің басшысы

А.А.Алтыбаева

